

REGLER LYDNADSTÄVLING

Startklass samt klass 1–2

Gäller från 2017-01-01 tom 2021-12-31

Tävlat i år? Vet du värdet
på din brukshund?

Vi vet!

Ring oss så får du veta mer: 0775-88 88 88
eller kontakta ditt lokala Agriaombud som
du hittar på agria.se.

Agria Djurförsäkring är länsförsäkringsgruppens speciallistbolag för djur- och grödaförsäkring.

Agria
Djurförsäkring

INNEHÅLL

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar	6
Inledning	6
1 Vaccinationer	7
2 ID-märkning	7
3 Ansvar	8
4 Force majeure	8
5 Oacceptabelt beteende	8
6 Hinder för deltagande i utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar	9
7 Doping och andra otillbörliga förhållanden	11
Särskilda regler för lydnadstävling	12
1 Reglernas tillämplighet m.m.	12
2 Rätt att anordna tävlingar	12
2 Ansökan om och redovisning av tävling	12
4 Villkor för deltagande	13
4.1 Löptikar	13
4.2 Medlemskap	13
5 Hinder för deltagande	13
6 Anmälan och avgifter	14
7 Protest	14
8 Regler m.m.	14
9 Kontroller	14
10 Betygsskala	15
11 Användandet av gula och röda kort	15
12 Lydnadsdomare	15
13 Huvudtävlingsledare och auktoriserad tävlingsledare	16
14 Tävlingssekreterare och övriga funktionärer	16
15 Tävlingsledningens ansvar för tävlingen	17
16 Förarens skyldighet och hundens utrustning	17
17 Hundens beteende/diskvalificering	17
18 Övriga regler	18
19 Störande hund vid gruppmoment	18
20 Lydnadsdiplom/championat	18
Praktiska arrangemang samt utrustning	19
1 Tävlingens uppläggning	19
2 Tid avsatt för domare samt antal deltagare	19
3 Storlek på lydnadsring	19
4 Utrustning	19
Priser och uppflyttningar	22
Moment och koefficienter	23
Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment	25
Startklass	32
Klass 1	35
Klass 2	41
Hinder	50

REGLER FÖR LYDNADSTÄVLING

Startklass samt klass 1–2

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar.
Anordnade av SKK och till SKK anslutna läns-, special-
och verksamhetsklubbar samt avtalsanslutna klubbar.

Dessa regler är fastställda att gälla fr o m 2017-01-01 t o m 2021-12-31.

Eventuella ändringar som påkallats av svensk lagstiftning eller

FCI återfinns på SKK:s webbplats (www.skkl.se)

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Nedanstående regler gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar samt i tillämpliga delar även vid inofficiella (icke stambokförda) arrangemang som anordnas inom SKK-organisationen. Härutöver gäller i tillämpliga delar SKK:s stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Inledning

Sammanförandet av hundar till utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur.

Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKK-organisationen.

Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

Det åligger deltagare och funktionär **att** handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer samt **att** på utställning, prov, tävling eller beskrivning inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett (se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande). Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, registrerat namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid medtas vid utställning.

Vidimerad kopia räknas som original.

Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

Person får inte anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning, och inte heller på utställning delta med avels- eller uppfödargrupp, som:

- på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur
- av SKK:s Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen

- av SKK:s Disciplinnämnd, SKK Centralstyrelse, nordisk kennelklubb eller FCI avstängts från rätten att anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning
- valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKK:s Disciplin nämnd.

Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning inte framförs av person som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, alternativt är utesluten, avstängd eller har utträtt ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKK:s Disciplinnämnd.

Hund får inte delta, som under de senaste sex månaderna före aktuellt utställnings-, prov-, tävlings- eller beskrivningstillfälle ägts av person som av SKK:s Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Person som av SKK Centralstyrelse tilldelats tillträdesförbud i enlighet med SKK:s stadga § 9 har inte rätt till tillträde på utställning, prov, tävling eller beskrivning eller annat klubbarrangemang.

Resultat tilldelade i officiell klass registreras hos SKK. Endast registrerad hund kan tilldelas championat.

1. Vaccinationer

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med svenska införselbestämmelser för hund avseende rabiesvaccination och avmaskning gentemot bandmask (echinococcus).

Deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området ska vara vaccinerade mot valpsjuka enligt följande:

- Hund **under** *ett (1) års* ålder: vid **lägst** *tio (10) veckors* ålder.
- Hund **över** *ett (1) års* ålder: Hund ska vara vaccinerad vid **lägst** *tio (10) månaders* ålder och inte vara utförd för mer än *fyra (4) år* sedan.
- Förstagångsvaccination ska vara gjord **minst** *forton (14) dagar* **före** prov-, tävlings-, beskrivnings och/eller utställningsdagen.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsregler följts kan förekomma.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

2. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning. ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som upp-

fyller ISO-standard 11784 och 11785.

Vid utställning anordnad av SKK:s centralstyrelse eller SKK/länsklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare.

Kontroll av ID-märkning kan ske.

3. Ansvar

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning under det ansvar som följer av *lagen om tillsyn över hundar och katter*.

Deltagare vid utställning, prov-, tävling- eller beskrivning svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Om hundägare eller dennes ombud under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående ska denne, av tjänstgörande funktionär, på särskild blankett, rapporteras till SKK. Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Det åligger arrangören att se till att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov, tävling eller beskrivning. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

4. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

5. Oacceptabelt beteende

Hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska på särskild blankett rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär.

Tjänstgörande funktionär **har** en särskild rapporteringsskyldighet rörande oacceptabelt beteende enligt ovan. Denna gäller även om den tjänstgörande funktionären inte själv har bevittnat den aktuella händelsen. Det åligger arrangör att se till att blanketten finns

tillgänglig vid alla arrangemang och klubborganiserade aktiviteter.

Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Rapporterad hund kan avvisas från området.

6. Hinder för deltagande i utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Mentalitet

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, äger inte rätt att delta. Tjänstgörande domare har i samtliga, prov-, tävlings- och beskrivningsformer rätt att utdela Disqualified med hänvisning till mentaliteten om domaren bedömer att hunden utifrån aktuell prov-, tävling- eller beskrivningsforms förutsättningar uppvisar aggressivitet, eller tydligt flyktbeteende dvs då hund kastar sig paniskt iväg från domaren/funktionären och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.

Smittsam sjukdom

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta.

Hund får inte delta som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller som under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund får inte delta tidigare än 2 månader efter avslutad karantänsvistelse.

Dräktig tik och valptik

Dräktig tik får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning, oavsett resultatet av valpningen.

Valpar

Valpar under 4 månaders ålder får inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning och inte heller införas på området. Det är arrangörens ansvar att definiera vad som är området.

Öronkuperade hundar

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs alternativt är fallen undan dansk-, finsk-, norsk- eller svenskägd tik **får inte delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.
- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs **får delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

- **Får inte delta** på utställning eller SBK:s exteriörbeskrivning.
- Hund född i land där örönkupering var tillåten när den företogs **får delta** på prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i land där örönkupering inte var tillåten när den företogs **får inte delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

Svanskuperade/amputerade hundar och hundar som inte fötts med naturligt hellång svans

I detta sammanhang likställs svansamputerade hundar med svanskuperade.

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs och som inte är fallen undan svensk- eller norskägd tik **får delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i Sverige och där svanskuperingen utförts av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födelsen förvärvad skada och där intyg i enlighet med vad som anges i inledningen till allmänna regler kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare **får delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.
- Dock gällande hund av raserna dobermann och rottweiler född i land där svanskupering inte var tillåten när den företogs, oavsett de veterinärmedicinska skäl som anges ovan, **får inte delta** på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov eller tävling. Däremot **får den delta** på Mentalbeskrivning Hund.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

Prov, tävling och beskrivning

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans **får delta** på prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i land där svanskupering inte var tillåten då den företogs **får inte delta** på prov, tävling eller beskrivning.

Generalklausul och dispensmöjlighet

Hund som förts ut ur Sverige och som blivit örönkuperad eller svanskuperad eller fått annan i Sverige otillåten åtgärd vidtagen, får efter återinförsel till Sverige inte delta på utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning. Detta gäller även valpar undan tik som förts ut ur Sverige, om valparna fötts inom ett år från dagen för utförseln av tiken.

Från denna bestämmelse kan SKK:s centralstyrelse medge undantag om det klart framgår att utförseln inte skett för att kringgå reglerna om hinder för deltagande, eller om synnerliga skäl föreligger.

7. Doping och andra otillbörliga förhållanden

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillbörligt sätt, det vill säga den får inte vara utsatt för åtgärd som otillbörligt kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom.

Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Doping av hund regleras av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med djur, SJVFS 2011:24 saknr L17, 7 kap. 1-2 §§ samt bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Därutöver återfinns detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen i Nationellt dopingreglemente för hund. Här finns också regler för dispensansökan från SKK-organisationens dopingreglemente.

Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för utrönande av eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Kastrerad hanhund/tik

- Hanhund som kastrerats kirurgiskt, oavsett orsak, medges inte dispens att delta vid utställning och SBK:s exteriörbeskrivning utan ska tilldelas Disqualified respektive ej godkänd.
- Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller beskrivning. Vid internationella prov och tävlingar kan särskilda krav på testikelstatus föreligga – för upplysning om detta, se det specifika regelverket.
- Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.
- Tik som kastrerats genom kontinuerlig medicinsk behandling eller kirurgisk behandling medges generell dispens för deltagande vid utställning, SBK:s exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning. Se vidare *Nationellt dopingreglemente för hund*.

Särskilda regler för lydnadstävling

Lydnadsträning lär hunden hur den ska bete sig på ett samarbetsvilligt och kontrollerat sätt. Tyngdpunkten bör läggas på att etablera en god kontakt mellan hund och förare och på att förmå hunden att vilja samarbeta och lyda även på avstånd från föraren. Förare och hund ska överlag uppvisa en generellt god relation.

1. Reglernas tillämplighet m.m.

Dessa regler ska tillämpas vid officiella lydnadstävlingar i klubbar inom SKK-organisationen.

Härutöver gäller i tillämpliga delar Svenska Kennelklubbens (SKK:s) stadgar, bestämmelser som utfärdats av myndighet samt kompletterande speciella anvisningar som finns på SBK:s hemsida.

SBK publicerar all nödvändig information om lydnadstävlingar på sin hemsida: regler, delar i lagstiftning som gäller tävlande med djur och införande av djur i landet samt information om anmälningsavgifter och anmälan.

2. Rätt att anordna tävling

Officiella lydnadstävlingar anordnas av klubbar inom SKK-organisationen.

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler för lydnadstävlingar kan medföra att arrangör inte ges tillstånd att anordna tävling under viss tid.

3. Ansökan om och redovisning av tävling

Officiell lydnadstävling ska ansökas hos SBK för godkännande och fastställande. Ansökan sker enligt SBK:s anvisningar.

Årets fastställda tävlingsprogram finns i SBK Tävling.

Redovisning av tävling sker enligt anvisningar på SBK:s hemsida samt i SBK Tävling.

a) Dubblerad och delad tävling

Tävling som arrangeras flera dagar inom ett femdagarsintervall och som omfattar samma grupp och klass alla dagarna kan arrangeras som dubblerad tävling.

Detta innebär att en flerdagarsävling uppdelas i flera tävlingar, men att varje tävling genomförs på en dag och att den tävlande anmäler och betalar för en tävling och får vara beredd att lottas till den ena eller andra tävlingsdagen (eller i värsta fall lottas bort helt). Möjlighet att anmäla och lottas till flera tävlingsdagar finns ej vid dubblerade tävlingar.

Tävling som arrangeras flera dagar i rad med momenten uppdelade mellan dagarna kallas för delad.

Då distriktet insänder sina fastställda tävlingsprogram för kommande år ska det framgå vilka tävlingar som är dubblerade (Du) eller delade (Del).

4. Villkor för deltagande

Lydnadstävling är öppen för **alla** hundar, vilket innebär även oregistrerade och kryptorchida hundar. Hunden ska ha uppnått 10 månaders ålder senast dagen före tävlingstillfället för att få tävla i startklass. Hunden ska ha uppnått 12 månaders ålder senast dagen före tävlingstillfället för att få tävla i klass 1.

Förare får tävla med flera hundar i samma klass om så är möjligt.

För deltagande i klass 1 krävs uppflyttningsresultat från startklass.

Startklass är öppen för alla hundar som inte har startat i klass 1.

För registrerad hund:

Hunden ska delta i det namn som den är registrerad. Resultat för hund som tävlar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks.

För utlandsägd hund ska tävlingsbok medfölja till tävlingen. I de fall dessa krav ej uppfylls kommer erhållna resultat att annulleras. Utlandsägdhund ska vid anmälnings-tidens utgång vara verifierad i SKK-hunddata.

Observera att om en utländsk hund delägs av en person boende i Sverige, måste hunden vara omregistrerad i SKK före anmälnings-tidens utgång.

För oregistrerad hund:

Oregistrerad hund ska inneha en tävlingslicens (TAVLIC) utfärdad av SKK. TAVLIC-numret ska anges vid anmälan.

4.1 Löptikar

Löptikar får generellt inte delta. Löptikar får däremot delta om arrangören så meddelar.

Löptikar måste dock alltid starta sist. De ska hållas borta från tävlingsområdet eller visas på av arrangören anvisat område tills alla andra hundar har genomfört sina moment.

4.2 Medlemskap

Föraren ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen eller erkänd utländsk kennelklubb.

Förare bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong (= kalenderår) representera endast en klubb i SBK. Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.

5. Hinder för deltagande

Se även ”Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar” i början av dessa regler.

Förare/ägare till hund som deltar i tävling får ej tjänstgöra som funktionär i den klass som hunden deltar.

6. Anmälan och avgifter

Anmälan till officiell tävling och SM görs enligt SBK:s anvisningar som finns på hemsidan.

De tävlande får all nödvändig information om tävlingen i ett PM.

Regler kring återbetalning finns i SBK:s anvisningar.

7. Protest

Förare som anser sig ha behandlats orättvist kan söka upprättelse genom att avge protest till arrangören/huvudtävlingsledaren/tävlingsledaren.

- Protest kan inte lämnas mot domslut.
- Resultat kan ändras endast i följande fall:
  - om fel av teknisk art blivit begånget, till exempel om hunden felaktigt deltagit i viss klass utan att vara berättigad därtill
  - om hunden inte haft rätt att delta enligt gällande regler

Protesten ska muntligen framföras till arrangören/tävlingsledaren senast 5 minuter efter sista start i den aktuella klassen och sedan skriftligen lämnas in till arrangören/tävlingsledaren på härför avsedd blankett senast 30 minuter efter avslutad klass.

Protest behandlas av arrangör/huvudtävlingsledaren och huvuddomaren/domaren i samverkan, beslut fattas av huvuddomaren/domaren.

Protesten ska avgöras innan provet är slut. Avslagen protest ska skriftligen motiveras. Klagande som inte låter sig nöja med huvuddomarens/domarens beslut kan besvära sig hos SBK:s Förbundsstyrelse (FS). Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter det att den klagande fått del av domarens beslut.

8. Regler m.m.

Det åligger arrangören att hålla dessa regler samt övriga anvisningar för lydnadstävlingar tillgängliga på tävlingsplatsen.

9. Kontroller

Arrangör är skyldig att kontrollera

- att hund är **ID-märkt**
- att hunden är **vaccinerad** enligt gällande bestämmelser
- att föraren har giltigt **medlemskap**

Tävlande, som ej kan styrka medlemskap inom SKK-organisationen genom att uppvisa giltigt medlemskort, ska erlägga en extra avgift om 10 kronor, vilken tillfaller arrangören.

Det åligger sådan tävlande att inom tre dagar efter tävlingstillfället hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

10. Betygsskala

Bedömningen sker med betygsättning enligt skalan:

0 (inte godkänd) -5-5½-6-6½-7-7½-8-8½-9-9½-10

Betyget multipliceras med för varje moment angiven koefficient. Domaren ska i bedömningsprotokollet anteckna anledningen till betyg som understiger 10. Öppen synlig bedömning är obligatorisk i samtliga klasser.

I startklass ska också domaren kommentera bedömningen muntligt om den tävlande så önskar efter tävlingen.

11. Användandet av gula och röda kort

Gula och röda kort används endast i klass 3. Det gula kortet innebär en varning. Domaren kan ge en varning baserat på förarens eller hundens agerande. Om domaren visar gult kort så medför det att 10 poäng dras av från ekipaget slutpoäng. Om domaren visar gult kort två gånger så medför det diskvalificering av ekipaget. Rött kort innebär diskvalificering.

Användandet av gult/rött kort på tävlingar med flera domare

1) Två eller flera domare i separata ringar

– När två domare dömer i separata ringar (olika moment) så medför ett rött kort (det första som visas) att ekipaget diskvalificeras.

– Om en domare har visat gult kort, t.ex. i den första ringen, så ska de andra domarna (andra eller tredje domaren) inte informeras om detta. Alla domare dömer oberoende. Det gula kortet noteras och om ett gult kort visas av ytterligare en domare (andra eller tredje domaren) så noteras även detta. Domaren informeras om att ekipaget redan har fått ett gult kort och att ekipaget därmed diskvalificeras. Två gula kort som utdelats av samma domare leder naturligtvis till diskvalificering.

2) Två eller flera domare i samma ringar

Om en domare vill varna (gult kort) eller diskvalificera (rött kort) en tävlande så ska han/hon informera övriga domare och frågan ska avgöras av samtliga domare tillsammans. Det är företrädesvis huvuddomaren (ordförande i domarteamet) som visar kortet, om han/hon befinner sig i ringen.

12. Lydnadsdomare

Lydnadsdomare auktoriseras av SBK. Lydnadsdomare av andra klass äger rätt att döma startklass, klass 1 och 2. Lydnadsdomare av första klass äger rätt att döma samtliga lydnadsklasser.

Lydnadsdomare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Anlitas en utländsk domare (som är auktoriserad i ett annat land än Sverige) krävs tillstånd från domarens hemland via SKK.

Domare som inte dömt lydnadstävling under föregående kalenderår äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens skett enligt SBK:s bestämmelser.

Domare som inte deltagit vid regional/central domarkonferens under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens har skett enligt SBK:s bestämmelser. Domare får inte tävla i någon klass på tävlingen där domaren själv dömer. Domare till officiella lydnadstävlingar inom SBK kallas till tjänstgöring genom distriktets försorg.

13. Huvudtävlingsledare och auktoriserad tävlingsledare

En huvudtävlingsledare ska utses för tävlingen. Huvudtävlingsledaren är ansvarig för det praktiska upplägget av tävlingen och måste ha lämpliga kvalifikationer.

Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriseras av SBK. En auktoriserad tävlingsledare ska kommendera momenten i klass 2 och 3. Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen. Detta rekommenderas även för startklass och klass 1.

Om utländska tävlande deltar i tävlingen så rekommenderas att man kommer överens om ett gemensamt språk för kommenderingen innan tävlingen börjar. I internationell klass 3 måste tävlingsledaren kunna kommendera på engelska eller annat språk som man kommer överens om.

Auktoriserade tävlingsledare som inte tjänstgjort under lydnadstävling eller deltagit vid regionala/centrala tävlingsledarkonferenser under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att tjänstgöra på lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetensen har skett enligt SBK:s bestämmelser.

Om momenten delas upp och döms av två eller fler domare så ska det finnas motsvarande antal tävlingsledare. Det ska finnas minst en tävlingsledare per ring.

14. Tävlingssekreterare och övriga funktionärer

Tävlingssekreterare auktoriseras av SBK. Tävlingssekreterare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Tävlingssekreterare får ej delta i den klass där han/hon själv tjänstgör.

Övriga funktionärer som tjänstgör på tävling behöver ej vara auktoriserade, de ska dock vara medlemmar i klubb inom SKK-organisationen samt förtrogna med relevanta bestämmelser och regler. För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formulerats i dokumentet Etisk policy för prov och tävling inom Svenska Brukshundklubben.

Funktionär får ej delta i den klass där han/hon själv tjänstgör.

15. Tävlingsledningens ansvar för tävlingen

Lydnadstävling leds av den för dagen utsedda domaren respektive tävlingsledaren. Om

det är fler än en domare på tävlingen så utses en av dem till huvuddomare och ordförande för domargruppen.

Om det uppstår incidenter under tävlingen som inte täcks av dessa regler och riktlinjer, är det domaren (eller domargruppen ledd av huvuddomaren) som avgör hur incidenten ska hanteras eller utvärderas.

16. Förarens skyldigheter och hundens utrustning

Förarens skyldigheter som tävlande börjar när han/hon kommer till tävlingsområdet och slutar efter den slutliga prisutdelningen. Förare ska följa dessa regler och riktlinjer samt regler utgivna av SKK och SBK. Föraren förväntas uppträda väl mot tävlingsledning, funktionärer och övriga tävlande.

Domaren kan diskvalificera en förare från tävlingen om han/hon inte följer reglerna eller uppträder på ett opassande sätt. Förarna ska anmäla sig i sekretariatet senast 30 minuter före tävlingen börjar.

Det är förbjudet att bestraffa hunden.

Stackel, elhalsband eller annan tvingande utrustning som till exempel munkorg, är förbjudna. Dessa restriktioner gäller under hela tävlingen. Täcknen, skynken, selar, regntäcknen, skor, strumpor, bandage eller lindor, på hunden är förbjudna under momenten.

Föraren ska ha hunden på sin vänstra sida under och mellan momenten. Om föraren har ett fysiskt hinder eller handikapp så kan han/hon tillåtas ha hunden på sin högra sida under och mellan momenten. Den tävlande måste få detta godkänt av aktuell domare/överdomare innan tävlingen börjar. Alla inblandade domare måste informeras om detta och komma överens om vilken inverkan det har på bedömningen av momenten. Ett särskilt anpassat upplägg måste motiveras och det får inte orsaka störningar för andra hundar eller tävlande. Om till exempel en förare sitter i rullstol så bör han/hon placeras längst ut vid gruppmomenten så att andra hundar inte passeras

17. Hundens beteende/diskvalificering

En hund som vid något tillfälle under tävlingen (före, under, eller efter sitt eget framförande) biter, försöker bita, attackerar eller försöker attackera människor eller andra hundar, diskvalificeras från tävlingen. Resultatet stryks även om hunden redan har genomfört alla moment. Om det händer under en tvådagars tävling så gäller diskvalificeringen även den andra dagen och hunden får alltså inte tävla.

Incidenten ska rapporteras för oacceptabelt beteende enligt punkt 5 i SKK:s ”Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar” samt antecknas i hundens tävlingsbok (gäller internationell klass 3).

18. Övriga regler

Förare får inte, utan tillstånd från tävlingsledaren eller domaren, beträda tävlingsringen med sin hund när ringen har färdigställts för tävling.

I gruppmomenten i klass 1 (moment 10) och klass 2 (moment 9) bör det vara minst 3 hundar men inte fler än fyra hundar, med undantaget för om det är endast totalt 5 startande i klassen då alla kan sättas/läggas samtidigt. Om det är färre än tre anmälda i klass 1 och 2 och där arrangören inte kan tillhandahålla stand-in hundar, kan gruppmomenten i undantagsfall utföras med en eller två hundar. Detta är endast i **undantagsfall** då momenten är ett gruppmoment.

Stand-in hundar

Om arrangören har tillgång till säkra hundar kan dessa användas i gruppmomentet för att det skall bli minst tre hundar. Förare och hundar ska vara väl förberedda för uppgiften.

Information

Arrangören ska i form av ansvarig tävlingsledare informera tjänstgörande lydnadsdomare om ovanstående undantag kommer att tillämpas.

19. Störande hund vid gruppmoment

Hund som vid gruppmoment, utan att själv vara provocerad, lämnar sin plats och utan aggression närmar sig en annan hund ska rapporteras (undantaget om hunden direkt går till sin förare). Domaren är skyldig att rapportera och rapporten insänds via arrangören till SBK på fastställt formulär tillsammans med redovisningen av tävlingen. SBK kan, grundat på en eller flera insända rapporter, besluta om förbud för hund att delta i tävling där gruppmoment förekommer.

20. Lydnadsdiplom/championat

	Beteckning	Kriterier
Startklass	LD Startklass	Tre uppflytningsresultat i startklass
Klass 1	LD 1	Tre 1:a pris i klass 1
Klass 2	LD 2	Tre 1:a pris i klass 2

Lydnadsdiplom kan även tilldelas oregistrerad eller kryptorchid hund.

Praktiskt arrangemang samt utrustning

Upplägg, antal deltagare, storlek på ringen, samt nödvändig utrustning.

1. Tävlingsens uppläggning

Domaren (huvuddomare, överdomare, ordförande i domargruppen) har rätt att, efter att ha konsulterat tävlingsledningen, bestämma i vilken ordning momenten ska utföras och hur de ska grupperas. Dock ska gruppmoment i klass 1 och 2 alltid utföras som sista moment. Ordningen ska vara densamma för samtliga deltagare.

2. Tid avsatt för domare samt antal deltagare

Tävlingen ska planeras så att domaruppdraget inte tar mer än ca 8 timmar per dag.

Arrangören ska vid planering av tävlingen planera för pauser för domare och funktionärer.

Det bör noteras att den tid som krävs för att döma ett visst antal hundar beror på uppläggningsen av momenten, tävlingsledaren, domaren och de ekipage som deltar i tävlingen.

Ungefärliga tider för bedömning:

- Startklass och Klass 1
  - Det rekommenderas att en domare inte dömer fler än ca 30 hundar per dag i startklass och klass 1.
- Klass 2 och 3
  - Det rekommenderas att en domare inte dömer fler än ca 25 hundar per dag i klass 2 och 3.

Om fler än en domare är utsedda till tävlingen ska varje domare döma de moment han/hon tilldelats för samtliga tävlande. I detta fall kan antalet startande vara fler.

3. Storlek på lydnadsringen

Storleken på lydnadsringen vid en inomhustävling bör vara minst 20 x 30 m i klass 2 och 3. Vid utomhustävling är det önskvärt att ringen är åtminstone 25 x 40 m. I startklass och klass 1 kan ringen vara något mindre. Ringen kan också vara mindre om momenten är uppdelade på två eller flera ringar och de moment som kräver mindre yta grupperas tillsammans. Lydnadsringens hörn ska vara tydligt markerade. Det är upp till domaren att avgöra om ringen är tillräckligt stor eller inte.

4. Utrustning

Det är tävlingsledningens ansvar att på tävlingsplatsen tillhandahålla nedan beskrivna utrustning, regler och riktlinjer, samt andra nödvändiga instruktioner.

Hinder:

Ett hinder med brädor, ca 1m brett och justerbart i höjd från ca 10 till 70 cm i 10 cm-intervaller ska finnas. Hinderstolparna ska vara ca 1 m höga. I motsats till agilityhinder

så ska inte detta hinder ha infångare/täckta hinderstolpar. Ett sådant hinder behövs i alla klasser.

Ett öppet hinder, ca 1 m brett, och justerbart i höjd från ca 10 till 70 cm. Hinderstolparna ska vara ca 1 m höga. Hindret ska vara konstruerat så att det bara är en bom, ca 5 cm i diameter, på den angivna höjden och så att hindret är öppet under bommen, förutom den sammanbindande stödjande stången längst ned. Det ska finnas hållare enbart för själva bommen och de ska vara konstruerade så att hunden kan riva bommen oavsett vilket håll den hoppar ifrån. Hållarna ska vara lätt konkavt formade så att bommen inte kan blåsa ner av vinden. Täckta hinderstolpar får inte användas. Detta hinder behövs i klass 3 som tillägg till det ovan angivna hindret.

Se figurer som beskriver hindren i bilaga 1.

Lämpliga apportföremål:

- Tre uppsättningar av träapporter. Varje uppsättning ska innehålla 3 st apportbocker av samma storlek för klass 3. För klass 2 behövs bara två träapportbocker per uppsättning. Varje uppsättning ska variera i storlek och vikt så att de passar raser av olika storlekar, d.v.s. små, mellanstora och stora raser.

Den största apportboken bör inte väga mer än ca 450 g. Föraren har dock rätt att välja vilken storlek han/hon vill använda.

- Metallapporter i tre olika storlekar där den största inte bör väga mer än ca 200 g. Storleken på de tillgängliga metallapporterna ska motsvara storleken på raser (små – mellanstora – stora). Föraren har dock rätt att välja vilken storlek han/hon vill använda.
- Träföremål av storleken ca 2 cm x 2 cm x 10 cm krävs för klass 2 och 3.
- I klass 2 är antalet föremål 6 x antalet startande hundar
- I klass 3 är antalet föremål 8 x antalet startande hundar

Övrig utrustning:

- Domarblock för att visa upp vilka betyg som ges.
- Skyltar som visar positionerna i fjärrdirigering (text eller figur), alternativt en elektrisk skylt.
- Tejp, sprayfärg, krita eller liknande märkningsmaterial för att märka ut rutor, cirklar samt start- och slutpunkter.
- Tillräckligt antal koner eller annan typ av markörer för att markera till exempel start- och slutpunkt för moment (vid behov) och punkter för vissa utföranden t.ex. vändningspunkter. Koner/markörer ska vara ändamålsenliga. I val av storlek, synlighet och färg bör beaktas deras funktion, det vill säga om de är menade för hunden, föraren, domaren eller tävlingsledaren. Till exempel så ska konerna som markerar rutan vara cirka 15 cm höga. Punkten där hunden ska stanna i

moment 6 i klass 3 kan markeras med en mycket liten markör (t.ex. en liten platta) 10 cm i diameter, eller en kvadrat, max 10x10 cm, och punkten där hunden ska stanna i moment 7, klass 3, ska markeras med en kon som är cirka 15 cm hög.

Det ska finnas en kon som är ca 40 cm hög för klass 1 (moment 9), och en ca 40 cm hög kon för klass 3 (moment 8).

I. Priser och uppflyttningar

Startklass

Uppflyttningsresultat	160–200 poäng
Godkänd	120– under 160 poäng

Klass 1–2

1:a pris	256 – 320 poäng
2:a pris	224 – under 256 poäng
3:e pris	192 – under 224 poäng

En hund som har erövrat uppflyttningsresultat respektive 1:a pris i en klass har rätt att tävla i nästa klass.

Uppflyttningsresultat i startklass är obligatorisk för start i klass 1.

Det är tillåtet att starta i en klass så många gånger man önskar även om hunden har erövrat uppflyttningsresultat respektive 1:a pris.

Om en hund en gång har startat i en viss klass, får den inte längre starta i en lägre klass.

Färgerna för lydadsrosetter är traditionellt svart – röd – gul.

Om två eller flera hundar får samma slutresultat och om det är önskvärt att ha en slutlig segrare, t.ex. vid SM, så ska poängen för moment 3, 5 och 6 läggas ihop. Om resultatet fortfarande blir detsamma ska dessa tre moment göras om.

II. Moment och koefficienter

Startklass

	Moment	Koeff.
1.	Följsamhet	4
2	Inkallning	3
3	Sitt under marsch	3
4	Apportering	3
5	Fjärdirigering	2
6	Hopp över hinder	2
7	Helhetsintryck	3
	Totalt	20

Klass 1

	Moment	Koeff.
1	Fritt följ	3
2	Ställande under marsch	3
3	Inkallande	3
4	Sättande eller läggande under marsch	2
5	Sändande med läggande	3
6	Apportering	4
7	Fjärdirigering	3
8	Inkallande med hopp över hinder	3
9	Sändande runt en kon	3
10	Sittande i grupp i 1 minut, hunden i koppel, förare inom synhåll	2
11	Helhetsintryck	3
	Totalt	32

Klass 2

	Moment	Koeff.
1	Fritt följ	3
2	Ställande och/eller sättande och/eller läggande under gång	3
3	Inkallande med ställande	4
4	Sändande med läggande och inkallande	4
5	Apportering med dirigering	3
6	Vittringsprov och apportering	4
7	Fjärrdirigering	4
8	Hopp över hinder och apportering av metallföremål	3
9	Platsliggning i grupp i 2 minuter, förare inom synhåll	2
10	Helhetsintryck	2
	Totalt	32

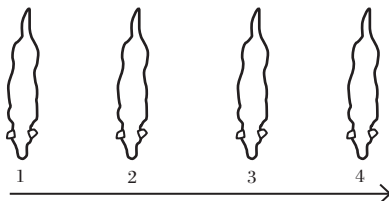
III. Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment

Dessa anvisningar ska följas i alla moment såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten.

Utförande av momenten

1. Domaren har rätt att välja i vilken ordning momenten utförs. Ordningsföljden ska dock vara densamma för alla tävlande. Gruppmomenten ska dock alltid utföras sist i klass 1 och 2.
2. Momenten börjar och slutar med hunden i utgångsposition. Utgångsposition definieras som att hunden sitter vid förarens vänstra sida.
3. Föraren går i vanlig marsch i alla moment utom fritt följ. Fritt följ kan även inkludera långsam marsch respektive språngmarsch beroende på klass.
4. Alla moment börjar när tävlingsledaren har visat föraren och hunden till startpunkten och hunden sitter i utgångsposition och tävlingsledaren har meddelat ”momentet börjar”.
5. Föraren ska kommendera sin hund till utgångsposition vid startpunkten och ska vara redo att starta momentet utan dröjsmål. Toleransen kan vara något högre i startklass och klass 1 än i klass 2 och 3, där föraren ska ha sin hund i utgångsposition och påbörja momentet kort efter att man har kommit till startpunkten.
6. Alla moment slutar när tävlingsledaren meddelar ”momentet slut”.
7. I alla moment, såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten, ska föraren följa tävlingsledarens instruktioner om när han/hon får kommendera hunden i alla delar av momentet, även om det inte har systematiskt beskrivits för alla moment.
8. Det är upp till föraren att avgöra om han/hon vill ge ett andra kommando och när han/hon vill ge det.
9. De kommenderingar som är angivna för tävlingsledaren i dessa regler är bara exempel. Det är viktigt att kommenderingen är tydlig för förarna.
10. Det är inte tillåtet att peka ut eller visa platser eller riktningar för hunden före moment, vid startpunkten, eller under moment (annat än de som är relaterade till det pågående momentet, om sådana är tillåtna). Detta leder till att momentet underkänns.
11. I startklass & klass 1 får föraren gå in i ringen med hunden kopplad. Under hela tävlingsprogrammet, där momenten utförs utan koppel, måste föraren förvara kopplet utom synhåll för hunden. Det är också tillåtet att lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför lydadsringen. Föraren får sätta på kopplet på hunden igen när tävlingsmomenten är över och det är dags att lämna ringen.

12. I klass 2 & 3 måste föraren lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför lydadsringen. Detta gäller för samtliga moment.
13. Hunden ska befinna sig vid förarens vänstra sida mellan momenten. Den behöver inte gå i fotposition och vara under kommando men den ska vara bredvid föraren och under kontroll. Om det av någon anledning blir en fördröjning mellan momenten så är det tillåtet att lägga ner hunden, men den får inte kallas in från den positionen för att fortsätta med momenten.
14. Föraren ska röra sig normalt längs raka linjer. Obestämda eller tveksamma rörelser, överdrivna gester, signaler eller kroppsspråk, och onaturliga rörelser med armar och ben ger betygsavdrag. Vändningar och helomvändningar ska vara 90 grader respektive 180 grader och efter helomvändningar ska föraren återvända till sin ursprungliga linje.
15. I moment där hunden ska passeras så ska avståndet mellan hund och förare vara ca 0,5 m. Föraren får passera hunden på valfri sida, såvida det inte har specificerats i momentet.
16. Riktningarna höger och vänster (t.ex. i apportering med dirigering) definieras från förarens utgångspunkt, d.v.s. föraren riktar åt sin höger- eller vänstersida när han/hon dirigerar hunden vid startpunkten.
I gruppmomenten är riktningen dock från vänster till höger när man står framför de uppgradade hundarna, riktad mot hundarna. 1= vänster..... 4=höger (se skiss)

17. Föraren får inte vidröra, smeka/klappa eller på annat sätt uppmuntra hunden under momenten. Detta leder till att momentet underkänns. Detta är däremot tillåtet efter varje avslutat moment.
18. Godisbitar eller leksaker som till exempel bollar är inte tillåtna i ringen, varken under eller mellan momenten. Om domaren upptäcker att en tävlande har eller använder godisbitar eller leksaker i ringen så diskvalificeras den tävlande.
19. I dirigeringsmoment får föraren inte visa riktningar eller vidröra hunden vid startpunkten. Detta leder till att momentet underkänns.
20. Föraren får med stor glädje, beröm och klappar uppmuntra sin hund efter avslutat moment.
21. I fall av överdriven uppmuntrande exempelvis lek eller bus, hopp i famn, slalom mellan förarens ben etc. kan domaren ge en första varning och:
I klass 1 & 2 noteras detta beteende i helhetsintrycket

22. Domaren har rätt att avbryta ett moment om föraren inte har kontroll på hunden, hunden visar oförmåga eller ovilja att genomföra det. Momentet underkänns därmed.
23. Domaren har rätt att avstänga en hund från fortsatt deltagande om den verkar vara ur form eller om den uppträder störande med ihållande skällande eller gnällande.
24. Om hunden skäller eller gnäller under ett moment påverkar det betyget.
25. Om hunden skäller eller gnäller både under och mellan moment, kan domaren ge en första varning och:
I klass 1 & 2 noteras detta beteende i helhetsintrycket
26. Höjden på hinder ska inte vara högre än hundens mankhöjd och hinderhöjden anpassas följaktligen därefter.

Fritt följ

27. I samtliga klasser utförs fritt följ utan koppel.
28. Den okopplade hunden ska villigt följa föraren, gåendes vid förarens vänstra sida, med bogen i höjd med förarens vänstra knä och följa föraren i en parallell linje. Föraren ska röra armar och ben/fötter på ett naturligt sätt under momenten.
29. I fritt följ kan föraren välja att göra helomvändningar (180 graders vändning) antingen till höger eller till vänster. ”Tyska vändningen” är lika acceptabel (hunden gör en snäv cirkel runt föraren på höger sida). Vid helomvändning ska föraren återvända till ungefär samma linje som han/hon kom ifrån.
30. Vändningar åt höger och vänster under fritt följ ska vara räta vinklar (90 grader). Före sväng bör föraren inte vrida på huvudet och/eller axlarna. Andra kroppssignaler eller signaler med ben/fötter är inte heller tillåtet.
31. Kommandot ”fot” får användas vid varje start, vid tempoväxlingar och vid stegförflyttningar i olika riktningar samt vid vändningar och helomvändningar från halt.
32. När föraren stannar ska hunden omedelbart och utan kommando inta utgångsposition.
33. Fritt följ baklänges ska starta från utgångsposition (en halt) och sluta i utgångsposition. Detta gäller för de längre sträckorna i klass 2 och 3.

Kommandon och handtecken

34. Kommandoorden som anges här är rekommendationer. Andra tillräckligt korta ord är också accepterade kommandon.
35. Kommandot ”fot” får användas vid varje start och kommandot ”stanna kvar” får användas i moment där föraren lämnar hunden eller vänder sig ifrån hunden.
36. Kommandon innebär muntliga kommandon. Vid vissa tillfällen kan handtecken ersätta ett muntligt kommando eller ges samtidigt som ett muntligt kommando. Om så är fallet anges det i beskrivningen av momentet. När handtecken används ska de vara korta och inte pågå längre än ett muntligt kommando och de får inte innehålla några andra kroppssignaler. En eller två händer får användas. I moment där muntliga kommandon eller handtecken får användas, måste föraren informera domaren innan momentet börjar om handtecken kommer att användas. Detta är dock inte nödvändigt om både muntliga kommandon och handtecken är tillåtna.

37. Begreppet kroppsspråk innebär att röra sin kropp (inte nödvändigtvis ta steg), vrida eller vända på kroppen, huvudet eller axlarna såväl som att ge signaler med benen/fötterna. Detta leder till mer eller mindre stort betygsneddrag beroende på situationen och hur överdrivet kroppsspråket är.
38. Handtecken är aldrig tillåtna när hunden är vid sidan av föraren i utgångsposition. Detta leder till kraftigt neddrag, 2–4 betygsenheter beroende styrka, situation och varaktighet. Om handtecknet kombineras med kroppssignaler blir betygsneddraget ännu kraftigare.
39. I moment där hunden dirigeras, eller behöver omdirigeras, är det tillåtet att använda handtecken samtidigt som ett muntligt kommando när hunden befinner sig på avstånd. Detta indikeras i respektive moment av hakparanteser [ ]. Sådana moment eller delar av moment är: springa runt en kon, sändande till en cirkel eller ruta, samt dirigering/sändande för att apportera korrekt föremål. Ett kompletterande handtecken ska inte innebära betygsneddrag, det sker endast för extra kommandon eller omdirigeringskommandon.

Inkallnings- och apporteringsmoment

40. Hundens namn får användas tillsammans med kommando vid inkallningsmoment/inkallningssituationer. Namnet och kommandot måste ges tätt tillsammans så att de inte ger intryck av att vara två separata kommandon. Det är också tillåtet att använda enbart hundens namn.
41. I inkallnings- och apporteringsmoment kan hunden antingen komma direkt in till utgångsposition eller så kan den sätta sig framför föraren först. Om hunden sätter sig framför föraren måste den, på kommando (efter instruktion från tävlingsledaren) snabbt inta utgångsposition och röra sig tätt inpå föraren. Detta gäller även vid hopp över hinder.
42. I inkallnings- och apporteringsmoment behöver domaren inte veta om det var meningen att hunden skulle inta utgångsposition direkt eller först stanna framför föraren. Maxbetyg kan ges om momentet utförs korrekt, oavsett vilken sorts ingång som var avsedd.
43. Om en apportbock oavsiktligt kastas så att den hamnar på en otillfredsställande plats (studsar utanför ringen, till en plats där den inte kan nås eller hamnar på för kort sträcka), måste den kastas om.
44. Det är inte tillåtet att låta hunden hålla i föremålet/apportbocken innan momentet. Om detta händer är maxbetyget i klass 1: 5 (fem), i klass 2 & 3 underkäns momentet.
45. Föraren har rätt att välja storlek på apportbock.

Bedömning av momenten

46. Bedömningen av ett moment börjar när föraren har intagit sin plats vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar ”momentet börjar”. Bedömningen slutar när tävlingsledaren meddelar ”momentet slut”.

47. Alla avvikelser från idealutförandet ska leda till betygsneddrag: alla extra kommandon, dubbelkommandon, kroppssignaler, avvikelser från utgångsposition och avvikelser från parallella linjer osv.
48. Det är viktigt att hunden är glad och villigt lyder kommandona.
49. Hänsyn ska tas till rasen/individens vid bedömning av hastighet. Idealhastigheten är inte densamma för alla raser. När en hund reagerar på kommandona omedelbart och villigt, rör sig rastypiskt, håller sitt tempo och visar intresse i det den gör ska hunden tilldelas högsta betyg om den inte gör några misstag som leder till betygsneddrag.
50. Generellt bör ett extra kommando ge 2 betygsenheters neddrag och ett tredje kommando leder till att momentet underkänns, eller i vissa fall en del av momentet, t.ex.sättande i slutet av ett moment, en position i apportering med dirigering eller en position i moment 2.3 och 3.4. I moment som innehåller dirigeringskommandon och fjärrdirigeringskommandon ger ett extra kommando 1–2 betygsenheters neddrag. Se anvisningarna för dessa moment.
51. All bestraffning av hunden leder till diskvalificering.
52. Om föraren vidrör hunden under ett moment, underkänns momentet. Detta kan leda till en varning.
53. Om vidrörande av hunden under eller mellan moment kan tolkas som bestraffning, diskvalificeras ekipaget.
54. Om hunden inte intar utgångsposition eller startposition i ett moment (det vill säga står eller ligger) underkänns momentet.
55. Om hunden inte intar utgångsposition (sitt) i slutet av ett moment är maxbetyget 7.
56. Om hunden inte sitter lugnt vid förarens sida när ett moment börjar, är maxbetyget 8.
57. Om föraren tar steg samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet.
58. Om hunden vidrör föraren (lätt) när den sitter framför föraren eller kommer in till utgångsposition i inkallnings- eller apporteringsmoment, ger det 1–2 betygsenheters neddrag. Om hunden stöter in i/kolliderar med föraren, är maxbetyget 7.
59. Skällande och gnällande under ett moment ska ge betygsneddrag. Vid några enstaka skall är maxbetyget 7 om skällandet är ihållande underkänns momentet. Även om det bara är ett kort skall i början eller slutet av momentet (kanske ett uttryck för entusiasm) bör det leda till 1 betygsenheters neddrag.
60. Om skällandet/gnällandet fortgår och upprepas i flera moment så diskvalificeras ekipaget.
61. Att kontrollera hunden genom att hålla i halsbandet mellan momenten leder till en varning och betygsavdrag i helhetsintrycket i klass 1 och 2 (gult kort visas om det sker i klass 3).
62. Om hunden utträttar naturbehov i ringen leder det till:
  - a. Att momentet och helhetsintrycket underkänns om det händer under ett moment i klass 1

- b. Att helhetsintrycket underkänns om det händer mellan moment i klass 1.
c. Att hunden diskvalificeras i klass 2 & 3, oavsett om det händer under eller mellan momenten.
- 63.** Om hunden agerar självständigt under ett moment ger det maximalt 2 betygsenheters neddrag.

Tjuvstarter

- 64.** Om hunden förutser kommandot (det vill säga den håller sig inte ordentligt i utgångsposition: ställer sig upp men rör sig inte framåt) när momentet börjar, är maxbetyget 8.
- 65.** Om hunden tjuvstartar i klass 1 (i moment där hunden sänds från föraren), dvs lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando (t.ex. startar på tävlingsledarens kommando), så får föraren kalla tillbaka hunden en gång. Om hunden avbryter och kommer tillbaka och kan fullfölja momentet så är maxbetyget 6. Om hunden inte avbryter utan fortsätter momentet så underkänns det.
- 66.** Om hunden tjuvstartar i klass 2 eller 3 (det vill säga lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando) så får föraren inte kalla tillbaka hunden och momentet underkänns därmed.

Hund som lämnar lydnadsringen eller föraren

Hund som lämnar lydnadsringen

- 67.** Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 2 & 3, och är utom kontroll, diskvalificeras den.
- 68.** Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger. Om hunden kommer tillbaka så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar ringen en andra gång så diskvalificeras den. Startklass beskrivs vid momentet helhetsintryck.

Hund som lämnar föraren utan att lämna ringen

- 69.** Om hunden lämnar föraren under ett moment (avbryter momentet) eller mellan moment i klass 2 och är utom kontroll, men inte lämnar ringen, får föraren kalla på den en gång utan att lämna sin position. Om hunden återvänder till föraren så underkänns momentet ifråga men de får fortsätta med nästa moment.
- 70.** I klass 2 leder detta till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket.
- 71.** Om hunden lämnar föraren under eller mellan moment i klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger utan att lämna sin position. Om hunden kommer tillbaka till föraren så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar föraren en andra gång så leder det till diskvalificering.

Apporteringsmoment

Tappa apportbocken/föremålet

72. Om hunden tappar apportbocken/föremålet men plockar upp det på eget initiativ, är maxbetyget 8. Om ett extra ”apport”-kommando krävs för att hunden ska plocka upp föremålet igen är maxbetyget 5. Om hunden tappar föremålet bredvid föraren och föraren tar upp det utan att flytta på sig, kan betyg 5 ges förutsatt att hunden intar utgångsposition korrekt. Om föremålet tappas på grund av förarens slarv efter losskommandot, är maxbetyget 7.

Tugga på apportbocken/föremålet

73. Tuggande på apportbocken/föremålet leder till 2–3 betygsheters neddrag. Om tuggandet är kraftigt är maxbetyget 5. Mycket kraftigt tuggande eller att föremålet går sönder leder till att momentet underkänns. Om hunden gör ett omtag för att få bättre grepp ska det dock inte leda till betygsneddrag.

Startklass

Moment 1 Följsamhet (Koeff 4)

Kommandon: "Fot"

Utförande: Hunden ska villigt följa föraren vid dennes vänstra sida med huvudet eller bogen i jämnhöjd med förarens ben. Föraren väljer själv om hunden ska vara lös eller kopplad. Kopplet kan hållas antingen i höger eller vänster hand. Kommando får – för att inte medföra betygsneddrag – ges vid start, samt tempoväxling. Då föraren gör halt ska hunden, för högsta betyg, direkt inta utgångsställning. Den totala sträckan ska vara 30–60 meter. Momentet börjar med vanlig marsch. Momentet ska innehålla en högersväng, en vänstersväng samt 5–10 meter språngmarsch. Ekipaget ska hinna röra sig minst 5 meter mellan varje ny kommendering från tävlingsledaren (svängar, tempoväxlingar och halt). I slutet av sträckan kommenderas en rak halt. Från halten kommenderas en vändning på stället. TL väljer om vändningen ska utgöras av höger om/vänster om eller helt om. Alla tävlande i gruppen ska kommenderas i samma mönster.

Bedömning: För högsta betyg ska hunden röra sig parallellt med föraren och hålla samma position under hela sträckan. Tempoväxlingen ska vara tydlig. Enstaka dubbelkommando med kropp eller röst ger avdrag med 1 betygsenhet. Om föraren väljer att uppmuntra hunden genom röst eller handtecken under större delen av momentet kan max betyg 7 utdelas. Hund som hela tiden förs i stramt koppel, alternativt följer föraren på längre avstånd än 1 meter, kan inte godkännas. Samma sak gäller om hunden släpar och uppmanas fram vid flera tillfällen. Varje liten avvikelser som hunden gör från det önskvärda mönstret bör återspeglas i betygsättningen, exempelvis tempot i halterna.

Moment 2 Inkallande (Koeff 3)

Kommandon: "Stanna kvar" – (hundens namn) + "hit"

Utförande: Hunden lämnas i sittande ställning varefter föraren på tävlingsledarens tillsägelse går ca 15 m rakt fram och gör helt om halt. Innan föraren lämnar hunden får ett "stanna kvar" kommando användas. På tävlingsledarens uppmaning kallas hunden in.

Bedömning: Huvudvikten ska läggas vid att hunden visar engagemang, målmedvetenhet och vilja att åtlyda kommandot.

Hund som ändrar ställning innan inkallningskommandot kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som flyttar sig mer än 3 längder innan föraren gjort helt om halt underkänns i momentet.

Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7. Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som behöver ett extra inkallningskommando tilldelas högst betyg 8.

Vid fler än 3 inkallningskommandon underkänns momentet. Övriga extra kommandon eller dubbelkommandon reducerar betyget mindre än ett extra inkallningskommando. Precisionsfel vid avslut (sitter snett, islag i föraren, studsavslut, yvig avslut etc) reducerar betyget med max 2 betygsenheter. Om föraren flyttar sig underkänns momentet.

Moment 3 Sitt under marsch (Koeff 3)

Kommandon: "Fot" – sitt – "fot"

Utförande: På tävlingsledarens tillsägelse lämnar föraren och den okopplade hunden startpositionen i vanlig marsch. Efter ca 10 meter stannar ekipaget på tävlingsledarens tillsägelse och föraren kommenderar hunden till sittande och hunden ska omedelbart sätta sig. Föraren går därefter ett varv runt hunden. Avståndet ska vara inom 50 cm från hunden. Föraren fortsätter därefter med hunden i fotposition utan att stanna till vid den sittande hundens sida och ekipaget går tillsammans utan uppehåll framåt och efter ca 10 m beordras ekipaget att göra halt.

Bedömning: Om hunden intar fel ställning (ställer eller lägger sig i stället för sittande) men håller sin ställning medan föraren går runt, kan max betyg 5 uppnås. För att få betyg för någon annan position än sittande måste hunden bibehålla positionen medan föraren går runt hunden.

Ett andra kommando för att få hunden att inta sittande position leder till förlust av 2 betygsenheter.

Handsignaler, kroppsspråk tillsammans med sittkommandot kommer att inverka på betyget, beroende på deras styrka och längd med en minskning av 1–2 betygsenheter. I bedömningen ska hänsyn till fria följtas.

Moment 4 Apportering (Koeff 3)

Kommandon: "Stanna kvar" – "apport" – "loss"

Utförande: Apportbuck av trä ska användas och föraren äger rätt att välja storlek. Om den tävlande väljer att använda egen godkänd apportbuck får den inte vara söndertuggad och ska lämnas över till tävlingsledaren innan första momentet börjar. Arrangören tillhandahåller apportbuck om man inte har med sig egen. Tävlingsledaren beordrar föraren att lämna hunden i sittande ställning, varefter föraren beordras lägga ut apportbucken ca 5 meter framför hunden och fortsätter ytterligare ca 8 meter tills tävlingsledaren ger order om helt om halt. Innan föraren lämnar hunden får ett "stanna kvar" kommando användas. Därefter beordras föraren att kommendera hunden att hämta och sedan avlämna apport. Föraren väljer själv om avlämnandet sker framifrån eller vid sidan. Hunden ska inta sittande vid avlämnandet. Föraren ska kunna ta emot apport utan att flytta fötterna. Detsamma gäller om hunden släpper/tappar föremålet på marken innan avlämnandet.

Bedömning: Huvudvikten ska läggas vid att hunden visar villigheten och glädje att hämta och lämna apportbucken till föraren. Hund som ändrar ställning innan föraren fått order om helt om halt ges högst betyg 8. Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7.

Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som flyttar sig mer än 3 längder innan föraren gjort helt om halt underkänns. Hund som leker, tappar eller trampar på apport vid gripandet ges högst betyg 7. Hund som släpper apport på marken bredvid föraren ges högst betyg 6. Släpper hunden föremålet så långt ifrån föraren att denne måste flytta fötterna för att nå apporten underkänns momentet. Vid tugg sänks betyget, ihållande och kraftiga tuggningar bör ges högst betyg 6.

Moment 5 Fjärrdirigering (Koeff 2)

Kommandon: ”Stanna kvar” – ”ligg” och/eller handtecken – ”sitt”

Utförande: Hunden lämnas sittande. Innan föraren lämnar hunden får ett ”stanna kvar” kommando användas. På tävlingsledarens order beger sig föraren ca 5 meter från hunden och gör helt om.

Efter cirka 3 sekunder på order från tävlingsledaren ska föraren sedan med hjälp av röst och/eller handtecken kommendera hunden till liggande. Föraren återgår och sätter upp hunden på tävlingsledarens order.

Bedömning: Hund som avviker mer än 1 gång sin egen längd ges max betyg 7. Hund som avviker mer än 2 gånger sin egen längd underkänns. Förflyttning i olika riktningar summeras. Hund som lägger sig innan förarens kommando men efter att föraren intagit sin plats kan inte ges högre betyg än 7. Hund som lägger sig innan föraren intagit sin plats kan inte ges högre betyg än 5. Hund som lägger sig på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som inte kan förmås skifta ställning underkänns.

Moment 6 Hopp över hinder (Koeff 2)

Kommandon: ”Stanna kvar” – ”hopp”

Utförande: Hunden ska lämnas sittande på valfritt avstånd till hindret och föraren beordras ställa upp på valfritt avstånd på motsatta sidan i riktning mot hindret. Innan föraren lämnar hunden får ett ”stanna kvar” kommando användas. På förarens kommando ska hunden hoppa fritt över hindret och inta utgångsställning vid föraren. Hindret ska vara täckt och hopphöjden densamma som hundens mankhöjd, avrundat till närmaste 5 cm. På begäran av föraren kan höjden sättas högre, dock max 50 cm.

Bedömning: Hund som ändrar ställning innan föraren kommenderat ”hopp” kan inte ges högre betyg än 8. Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7.

Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8. Hund som ej förmås sitta kvar tills föraren intagit sin plats på motsatta sidan av hindret underkänns.

Hund som vidrör hindret lätt bör inte ges högre betyg än 8. Hund som använder hindret som stöd eller passerar vid sidan om hindret underkänns.

Moment 7 Helhetsintryck (Koeff 3)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket ska stor hänsyn tas till den glädje, samarbetsvilja och trevliga uppträdande som ekipaget uppvisar. För att få högsta betyg måste föraren kommunicera med sin hund på ett mycket positivt sätt. Betyget påverkas av allt som sker på planen det vill säga så väl uppträdande under som mellan momenten.

Om hunden lämnar ringen eller om den utför behov i ringen kan inget betyg ges för helhetsintrycket. Om hunden inte är helt under kontroll, utan kortvarigt lämnar föraren vid fler tillfällen under tävlingen kan inte mer än betyg 6 ges.

Klass 1

Moment 1.1 Fritt följ (Koeff 3)

Kommandon: ”Följ”

Utförande: Fritt följ provas i vanlig marsch, i samband med vändningar till höger och vänster, helomvändningar och halter. Fritt följ provas även i språngmarsch, men här ingår endast vändningar till höger. Hunden ska också provas i stegförflyttningar, 2–3 steg framåt och bakåt. Alla hundar på samma tävling ska provas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 m underkänns. Om hunden går långsamt är maxbetyget 7. Bristande kontakt, extra kommandon och kroppspråk ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd med föraren) ska resultera i 1–2 betygsenheters neddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare.

Moment 1.2 Ställande under marsch (Koeff 3)

Kommandon: ”Följ”, ”stå”, ”sitt”

Utförande: Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommanderar föraren, utan att själv stanna, hunden att stå och hunden ska omedelbart stanna. Föraren fortsätter ca 10 meter till en markerad punkt, vänder sig om självständigt och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren mot hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meters avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1–2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommanderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommando.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position och ändrar till en korrekt position innan föraren har vänt sig om, ställer sig före kommando, behöver ett extra kommando eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter att kommando givits. En hund som stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört i övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid den markerade punkten, är maxbetyget 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på före sitt kommando, är maxbetyget 7. Handtecken och kroppssignaler anses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är blir betygsneddraget 3–5 betygsenheter.

Vid bedömningen ska även fria följet vägas in. Dåligt fritt följ ger 1–2 betygsenheters neddrag. Att förflytta sig och stanna långsamt eller inte stanna på rak linje är brister.

Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Moment 1.3 Inkallande (Koeff 3)

Kommandon: Ligg”, (”stanna”), ”hit”, ”fot”

Utförande: Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner på tävlingsledarens tillsägelse och börjar gå på tävlingsledarens instruktion 20–25 meter i anvisad riktning till anvisad punkt och vänder sig om (självständigt). På tävlingsledarens tillsägelse kallar föraren in hunden. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på kommandot. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och bibehålla farten. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Om mer än ett inkallningskommando ges är maxbetyget 7. Ett tredje kommando leder till att momentet underkänns. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen, är maxbetyget 8.

Moment 1.4 Sättande eller läggande under gång (Koeff 2)

Kommandon: ”Fot”, ”sitt” eller ”fot”, ”ligg”, ”sitt”

Utförande: Föraren informerar tävlingsledare och domare om vilken av de två alternativa positionerna (sitt/ligg) som hunden kommer att utföra. Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommenderar föraren, utan att själv stanna, hunden att sitta/ligga och hunden ska omedelbart sitta/ligga.

Föraren fortsätter att gå ca 10 meter (till en markerad punkt), vänder sig om (självständigt) och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren mot hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meters avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1–2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommenderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommandon.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position, ändrar en korrekt position innan föraren har vänt sig om, sätter sig/lägger sig före kommando, eller behöver ett extra kommando, eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter att kommando givits. En hund som stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört i övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid den markerade punkten är maxbetyget 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på före sitt kommando är maxbetyget 7. Handtecken och kroppssignaler ska ses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är blir betygsneddraget 3–5 betygsenheter.

Vid bedömningen ska även fritt följ vägas in. Dåligt fritt följ ger 1–2 betygsenheters neddrag. Att förflytta sig och sätta sig/lägga sig långsamt eller inte sitta/ligga på rak linje är brister. Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Moment 1.5 Sändande till ruta med läggande (Koeff 3)

Kommandon:

”framåt” [”höger/vänster” och/eller handtecken], (”stanna”), ”ligg”, ”sitt”

Utförande: Innan momentet börjar ska föraren meddela domaren om han/hon kommenderar hunden att först stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

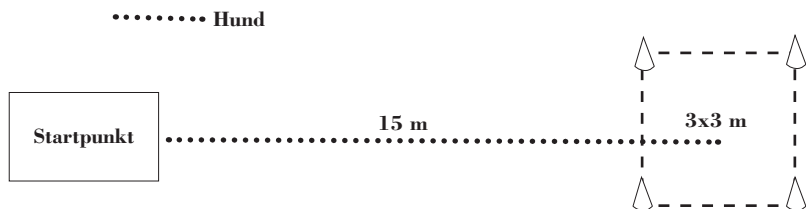
På tävlingsledarens instruktion sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad 15 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så ska ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges. På tävlingsledarens instruktion går föraren fram, ställer sig bredvid hunden och kommenderar den (på tävlingsledarens instruktion) till utgångsposition.

Inte mer än fyra kommandon ska användas under momentet om det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 15 meter. Koner (cirka 15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det ska vara minst ca 3–5 meters avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant.

Bedömning: Tonvikt bör läggas på hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och närmaste väg ska påverka betyget. För högsta betyg ska föraren inte använda fler än 4 kommandon i momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som han/hon ger

kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk är maxbetyget 8. Om hunden rör sig väldigt långsamt, ska betyget bli 7.

För att momentet ska godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan. Om hunden sätter sig eller lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om och momentet underkänns. Momentet underkänns om hunden förflyttar ut ur rutan innan momentet är avslutat. Om hunden kryper in i rutan är maxbetyget 7. Om hunden ändrar position innan föraren har kommit fram är maxbetyget 6.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 betygsenheters neddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 betygsenheters neddrag. Momentet underkänns om antingen stå- eller ligg-kommandot måste ges en tredje gång. För ett extra kommando ges 2 betygsenheters neddrag. Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem, och därmed kan neddraget bli 1–2 betygsenheter. Om hunden sätter eller ställer sig när föraren är bredvid hunden men innan kommando givits är maxbetyget 8.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att visa hunden rutan före momentet. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.6 Apportering (Koeff 4)

Kommandon: ”Apport”, ”loss” (”fot”)

Utförande: Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och lämnar över en apportbuck av trä till föraren. På tävlingsledarens instruktion kastar föraren apportbucken, minst ca 10 meter. På tävlingsledarens tillsägelse kommenderar föraren hunden att hämta apporten.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till apporten och tillbaka, ska påverka betyget.

För bedömning av om hunden tappar apportbucken, eller tuggar/biter på apportbucken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 1.7 Fjärrdirigering (Koeff 3)

Kommandon: ”Ligg”, ”stanna kvar”, ”sitt”, ”ligg” och/eller handtecken

Utförande: Hunden ska ändra position 4 ggr (sitt/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden och går till en angiven plats ca 5 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna är endast sitt – ligg (2 ggr) och därmed blir det sista kommandot för att ändra position ”ligg”.

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3–5 meter från hunden så att han/hon inte kan se hunden när instruktionerna ges.

Tävlingsledaren ska ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när han/hon står på avstånd från hunden, men de

måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, ska återspegla betyget. För att momentet ska godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt och bakåt, sidoförflyttningar etc). Om hunden missar en av de fyra positionerna, till exempel intar fel position eller behöver ett tredje kommando för en position är maxbetyget 7. Om hunden missar två positioner underkänns momentet.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, är maxbetyget 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag.

Det är tillåtet att ge ett tredje kommando för en position, men den positionen underkänns. Första gången som ett extra kommando måste ges för en position ger det 2 betygsenhets avdrag. Varje ytterligare extra kommando ger 1 betygsenhets neddrag.

Moment 1.8 Inkallning med hopp över hinder (Koeff 3)

Kommandon: ”Stanna kvar”, ”hopp” (”fot”)

Utförande: Föraren ställer sig framför ett hinder på ca 2–4 meters avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och instruerar föraren att lämna hunden sittandes framför hindret. Föraren går runt hindret till andra sidan (ca 2–4 meter) vänder sig om och stannar vänd mot hunden.

Föraren kallar in hunden över hindret på tävlingsledarens tillsägelse. Hunden ska hoppa och inta utgångsposition.

Hindrets höjd ska ungefär motsvara hundens mankhöjd. Höjden kan avrundas, nedåt hellre än uppåt. Maxhöjden är dock 50 cm.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och inkallning, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till föraren, ska påverka betyget. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret, om hindret välter eller om hunden vägrar hoppa, så underkänns momentet.

Moment 1.9 Sändande runt en kon (Koeff 3)

Kommandon: ”Runt” [”höger/vänster” och/eller handtecken] (”fot”)

Utförande: Föraren står med hunden i utgångsposition riktad mot en kon, cirka 40 cm hög, på ca 10 meters avstånd. På tävlingsledarens tillsägelse sänder föraren hunden från startpunkten för att springa runt konen. Hunden ska runda konen och återvända till föraren och inta utgångsposition.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen, ska påverka betyget. När hunden rundar konen bör avståndet till konen vara rimligt i förhållande till rasen och tempot. Hundens väg runt konen kan vara motsols eller medsols. Om inkallningskommando ges är maxbetyget 8. Om hunden vänder vid konen, men har inte sprungit runt konen är maxbetyget 5. Om hunden vänder innan den är framme vid konen, om ett tredje ”runt”-kommando ges eller om ett andra

inkallningskommando ges, underkänns momentet. Om hunden måste omdirigeras får dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Det är inte tillåtet att rikta in eller vidröra hunden vid startpunkten. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.10 Sittande i grupp i 1 minut, hunden i koppel förare inom synhåll (Koeff 2)

Kommandon: ”Sitt”, ”stanna kvar”

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 5 meters mellanrum med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar ”momentet börjar”. Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och tävlingsledaren kommenderar ”momentet slut”. Förarna lämnar sina hundar och går ca 1,5 meter (koppellängd), stannar och vänder sig mot hundarna. Efter en minut meddelar tävlingsledaren förarna att gå tillbaka och ställa sig bredvid sina hundar. Det bör vara minst tre hundar i en grupp, men inte fler än fyra. Se även punkt 18 under ”Särskilda bestämmelser för lydnadstävling.

Bedömning: Hund som står, ligger eller förflyttar sig mer än sin egen kroppslängd underkänns i momentet. Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hunden skäller 1–2 ggr ger det 1–2 betygsenheters neddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida eller en tass till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i eller utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp ska föraren gå till sin hund och ta hunden till sin sida, momentet avbryts och görs om för alla hundar utom för den som orsakade störningen.

Moment 1.11 Helhetsintryck (Koeff 3)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommando grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, visa ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och god sportsmananda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden lämnar lydnadsringen eller utträttar naturbehov i ringen, underkänns momentet ”Helhetsintryck”. Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment (även om det bara händer en gång) men stannar i ringen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5.

Klass 2

Moment 2.1 Fritt följ (Koeff 3)

Kommandon: "Fol"

Utförande: Fritt följ provas i olika tempon, vanlig marsch, långsam marsch och språngmarsch, samt i samband med vändningar, helomvändningar och halter. Hunden ska också provas i stegförflyttningar från halt, 2–3 steg framåt och bakåt, såväl som i en kort sträcka rakt bakåt (5–8 steg). Det bör säkerställas att fritt följ baklänges kan utföras på en plan och säker yta.

Alla hundar på samma tävling ska provas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 meter underkänns. Om hunden går långsamt är maxbetyget 6. Bristande kontakt och extra kommandon ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd med föraren) bör resultera i 1–3 betygsenheters neddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare. Det är tillåtet för föraren att gå lite försiktigt under fritt följ baklänges. Det bör inte leda till mer än 1–2 betygsenheters neddrag om fritt följ baklänges inte är helt perfekt.

Moment 2.2 Ställande och/eller sättande och/eller läggande under marsch (Koeff 3)

Kommandon: "Fol" (3 gånger) "stå", "sitt", "ligg"

Utförande: Övningen utförs enligt bifogad figur. Hunden ska inta två av de tre valbara positionerna stå/sitt/ligg. Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilka två positioner som ska användas och i vilken ordning de ska utföras. På tävlingsledarens instruktioner kommenderar föraren hunden att, under vanlig marsch, inta den första positionen (stå/sitt/ligg) och sedan att inta den andra positionen. Det ska ingå en vändning till vänster eller höger, riktningen på vändningen ska vara densamma för samtliga tävlande. Punkten för vändningarna (och start-och slutpunkt(höger/vänster, 90 grader) ska markeras med små koner eller skyltar). Ordningen på positionerna och om vändningen sker till höger eller vänster kan variera, men ska vara densamma för alla hundar i samma tävling. Tävlingsledaren instruerar föraren om när denne ska starta, kommendera respektive position, göra helt om och göra halt vid slutet av momentet. Vändningarna i hörnen (höger/vänster) sker självständigt. Positionerna utförs ungefär mitt på (5 meter) varje 10 meters sträcka (mellan konerna).

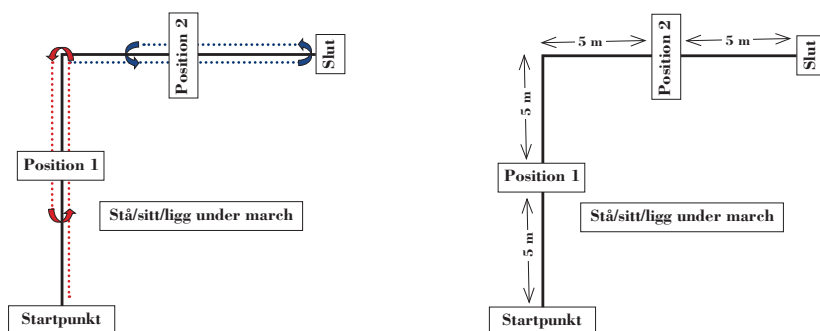
Föraren fortsätter att gå 5 meter (ungefär till nästa vändpunkt), gör helt om på tävlingsledarens tillsägelse, fortsätter att gå mot hunden, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meters avstånd, fortsätter att gå ca 2 meter, gör sedan helt om på tävlingsledarens tillsägelse och går upp vid sidan av hunden.

När föraren är i höjd med hunden ger han/hon fotkommando utan att stanna. Ekipaget

fortsätter marschen till punkten för vändningen (5 meter), vänder höger/vänster och fortsätter längs nästa sträcka till mitten på sträckan. Momentet upprepas på samma sätt som i den första delen.

Momentet är slut när tävlingsledaren har instruerat föraren att göra halt och sagt ”momentet slut”.

Stå-, sitt- och liggpositionerna ska vara parallella med de tänkta linjerna som sammanbinder startpunkt, vändningspunkt och slutpunkt. Avståndet mellan hund och hörnmarkering ska vara ca 0,5 meter, med hänsyn tagen till hundens storlek. Hörnen ska vara 90 grader, inte rundas av. Förare och hund ska passera hörnkonerna på höger sida.

Bedömning: För att bli godkänd i momentet måste minst en av positionerna utföras. Om hunden stannar i fel position en gång (t.ex. sitter istället för ligger), eller om den missar en position, är maxbetyget 7. Hunden missar positionen om den intar fel position, om den rör sig mer än en kroppslängd efter kommandot givits, om föraren ger ett extra kommando eller använder en kraftig handsignal eller kroppsspråk för att få hunden att inta positionen.

Om hunden helt misslyckas med att stanna vid en position, det vill säga den har inte stannat innan föraren har gjort helt om, så underkänns momentet. Ett extra kommando kan användas för att stanna hunden och om hunden stannar innan föraren har nått nästa vändningspunkt så kan momentet fortsätta men då är maxbetyget 6.

Vid bedömningen ska såväl fria följet som parallelliteten (i förhållande till de tänkta linjerna mellan punkterna) i positionerna (stå/sitt/ligg) vägas in. Förflyttningar, ställa/sätta/lägga sig långsamt, inte inta raka positioner, dåligt fritt följe, ändring av tempo, runda av hörnen eller att inte hålla rätt riktning (parallellt med de tänkta linjerna mellan punkterna), och att vända sig om för att titta på hunden är brister. Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Inga extra kommandon är tillåtna för att få hunden att inta positionerna. Handtecken eller kroppsspråk tillsammans med stå/sitt/ligg kommandon ger kraftigt betygsneddrag. Beroende på styrkan i och tidslängden på dessa signaler ger det 3–5 betygsenheters neddrag, alternativt så underkänns den positionen.

Moment 2.3 Inkallande med ställande (Koeff 4)

Kommandon: ”Ligg”, (”stanna kvar”), ”hit”, ”stanna” eller handtecken, ”hit”, (”fot”)
[Handtecken: en hand eller båda händerna får användas]

Föraren informerar domaren om han/hon använder handtecken eller muntligt kommando.

Utförande: Hunden kommenderas att ligga ner och föraren går ca 25–30 meter i angiven riktning, stannar och vänder sig om mot hunden. På tävlingsledarens instruktion kallar föraren in hunden. Föraren kommenderar hunden att stanna när den har sprungit ca halva sträckan. På ny instruktion från tävlingsledaren (efter ca 3 sekunder) kallar föraren in hunden igen, till utgångsposition. Föraren ger stannakommandot självständigt vid markeringen. Markeringen ska vara utsatt vid sidan av sträckan, och vara väl synlig för föraren. Stannakommandot kan vara muntligt eller ett handtecken. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på alla inkallningskommandon. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och bibehålla farten. Långsamma rörelser anses vara en brist och påverkar betyget. Hunden ska påbörja stannandet direkt efter kommandot. Hänsyn ska tas till hundens hastighet vid bedömning av stannandet. Det ska finnas viss tolerans för ett icke omedelbart stannande för snabba hundar men inte för långsamma hundar. För högsta betyg måste hunden stanna inom en kroppslängd från den punkt där kommandot ges. För att stannandet ska godkännas så måste det ske inom tre kroppslängder från den punkt där kommandot ges. Om totalt fler än två inkallningskommandon ges, är maxbetyget 7. Ett tredje inkallningskommando vid en position, såväl som två inkallningskommandon vid båda positionerna, leder till att momentet underkänns.

Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen är maxbetyget 8. Om hunden missar ställandet (stannar efter mer än 3 kroppslängder), är maxbetyget 7. Om hunden inte gör något försök att stanna så underkänns momentet. Om hunden stannar i fel position är maxbetyget 7. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan första inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp innan första inkallningskommandot är maxbetyget 8.

Moment 2.4

Sändande till ruta med platsläggande och inkallande (Koeff 4)

Kommandon: "Framåt" ["höger/vänster" och/eller handtecken], ("stanna"), "ligg", "hit"

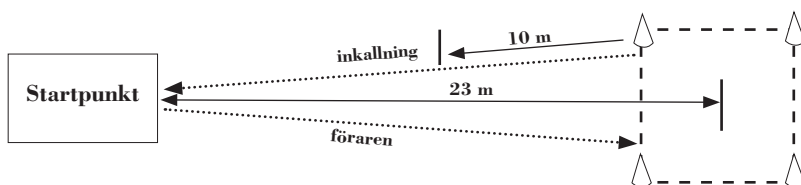
Utförande: Innan momentet börjar informerar föraren domaren om han/hon kommanderar hunden att först stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

På tävlingsledarens instruktion sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad ca 23 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån. När hunden kommer fram till rutan kommanderar föraren hunden att antingen stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommanderas att stå så ska ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges.

På tävlingsledarens instruktion, går föraren i riktning mot rutans högra kon. När föraren är ca 2 meter från konen kommanderas han/hon att vinkla vänster och efter ytterligare ca 3 meter kommanderas föraren att vinkla vänster igen, tillbaka mot startpunkten. Ca 10 meter efter den andra svängen kommanderas föraren att kalla in hunden medan han/hon fortsätter marschen mot startpunkten. Framme vid startpunkten gör föraren halt på tävlingsledarens tillsägelse.

Inte mer än fyra kommandon ska användas under momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommandera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 23 meter. Koner (cirka 15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (till exempel tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det ska vara minst ca 3–5 m avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktning ska påverka betyget. För högsta betyg ska föraren inte använda fler än fyra kommandon i momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommandera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Hunden måste åtlyda kommandona till exempel om ett stå-kommando givits i rutan så måste den stå och om den kommanderas att lägga sig direkt så måste den göra det.

Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk är maxbetyget 8. Om hunden lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om. För att momentet ska godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan.

Momentet underkänns om hunden sätter eller ställer sig upp före förarens andra vändning. Om hunden sätter eller ställer sig upp efter förarens andra vändning men innan inkallningen är maxbetyget 5. Om hunden rör sig i rutan utan att resa sig, är maxbetyget 7. Om hunden förflyttar sig och korsar rutans linje innan inkallning underkänns momentet. Om hunden rör sig väldigt långsamt, är maxbetyget 6.

Ett extra kommando för inkallning, ställande eller läggande ger 2 betygsenheters neddrag/kommando. Om något av dessa kommandon behöver ges en tredje gång så underkänns momentet. Om handtecken används när hunden är vid förarens sida ger det 2 betygsenheters neddrag.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 betygsenheters neddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 betygsenheters neddrag. Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1–2 enheter.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

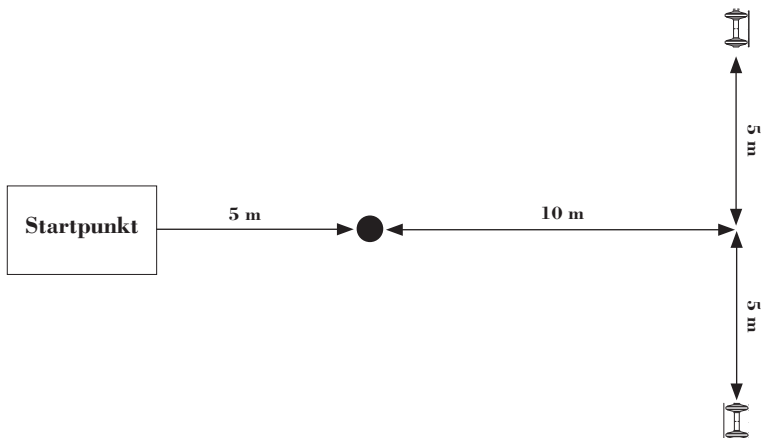
Moment 2.5 Apportering med dirigering (Koeff 3)

Kommandon: ”Fot”, ”stanna”, [”höger/vänster” och/eller handtecken], ”loss”, (”fot”)

Utförande: Föraren och hund står vid startpunkten riktade mot en markering på ca 5 meters avstånd.

Markeringen är placerad ca 10 meter från mitten på en tänkt linje mellan två apportbockar av trä, och startpunkten är placerad ca 15 meter från denna linje. Tävlingsledaren placerar två apportbockar på rad ca 10 meter ifrån varandra så att de syns tydligt. Den apportbock som blivit lottad (höger eller vänster) läggs ned först.

På tävlingsledarens instruktion går föraren med sin hund mot markeringen, passerar markeringen (1–2 meter), gör helt om på tävlingsledarens tillsägelse varefter han/hon (självständigt) ska placera hunden i stående position vid markeringen, riktad mot startpunkten. Föraren lämnar hunden, går tillbaka till startpunkten och vänder sig om mot apportbockarna.

Föraren ska inte stanna när han/hon lämnar hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens tillsägelse, dirigerar föraren hunden att hämta korrekt apportbock, vilken har bestämts genom lottnig. Dirigeringskommandot (höger/vänster) och apporteringskommandot ska ges tätt tillsammans.

Ett fördröjt apporteringskommando kommer därmed att tolkas som ett extra kommando. Se figur föregående sida för moment 5, klass 2.

Bedömning: Hundens villighet att följa dirigerings- och apporteringskommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till den korrekta apportbocken, ska påverka betyget.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns. För att momentet ska kunna godkännas måste hunden förbli stående vid markeringen tills den kommenderas vidare. Om hunden lägger eller sätter sig, eller förflyttar sig vid markeringen, är maxbetyget 8. Om hunden förflyttar sig mer än en kroppslängd från sin ståendeposition innan kommando ges, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock, stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock och hunden kommer in med den korrekta, ger det 3 betygsenheters neddrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock utan att stoppas, ger det 2 betygsenheters neddrag. Om hunden tar upp fel apportbock underkänns momentet.

Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem. Det kan bli 1–2 betygsenheters neddrag/kommando.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.6 Vittringsprov och apportering (Koeff 4)

Kommandon: ”Stanna/fot”, ”sök”, ”loss”, (”fot”)

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och ger föraren ett apportföremål i trä (10 x 2 x 2 cm), som har märkts i förväg med någon form av identifikation. Föraren får hålla föremålet i handen i ca 10 sekunder. Hunden får inte vidröra eller lukta på föremålet i det här skedet.

Tävlingsledaren ber föraren att lämna över föremålet och att vända sig om. Föraren väljer själv om hunden ska få se när föremålen läggs ut eller inte. Tävlingsledaren går ca 10 meter från föraren och lägger ut förarens föremål (utan att vidröra det) tillsammans med fem andra likadana föremål på marken. Tävlingsledaren lägger ut de fem andra föremålen med handen och därmed vidrör han/hon dem. Föremålen läggs i en cirkel eller på en horisontell linje med 25 cm avstånd från varandra. Föremålen ska placeras i samma mönster för alla tävlande på samma tävling, men placeringen av förarens föremål kan varieras. Om föremålen läggs på en horisontell linje så får dock inte förarens föremål vara det yttersta föremålet.

Föraren ombeds sedan att vända på sig och kommendera hunden att apportera det förmärkta föremålet. Hunden ska hitta förarens föremål, apportera det och lämna det till föraren enligt de generella anvisningarna.

Hunden tillåts jobba i ca 30 sekunder om den arbetar aktivt och målinriktat. Tiden tas från förarens sökkommando. Det ska vara sex nya föremål för varje tävlande.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, och dess tempo ska påverka betyget. Om hunden tar upp fel föremål en gång men sedan apportionerar in det korrekta föremålet, är maxbetyget 7. Om hunden tillåts vidröra eller lukta på föremålet innan det överlämnas till tävlingsledaren, om kommandon ges när hunden är vid föremålen eller om hunden tar upp fel föremål 2 ggr, underkänns momentet. Hunden får lukta på föremålen när den letar efter korrekt föremål.

För bedömning av om hunden tappar apportboken, eller tuggar/biter på apportboken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.7 Fjärrdirigering (Koeff 4)

Kommandon: "Ligg", "stanna kvar", "sitt", "stå", "ligg" och/eller handtecken

Utförande: Hunden ska ändra position sex ggr (sitt/stå/ligg) enligt förarens kommando och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar, på instruktion från tävlingsledaren hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden på tävlingsledarens tillsägelse och går till en angiven plats ca 10 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna ska alltid vara sitt-stå-ligg eller stå-sitt-ligg och därmed blir det sista kommandot för att ändra position "ligg". Ordningsföljden på positionerna ska vara densamma för alla tävlande i tävlingen.

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3–5 meter från hunden så att han/hon inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren ska ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när han/hon står på avstånd från hunden, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot och på tävlingsledarens tillsägelse återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, ska påverka betyget. För att momentet ska godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt, bakåt och åt sidan). Om hunden missar en av de sex positionerna är maxbetyget 7 och om den missar två av positionerna är maxbetyget 5. Om hunden hoppar över en position och intar nästkommande position, är maxbetyget 5. Om hunden förflyttar sig en kroppslängd kan ekipaget få maxbetyg 5.

Hunden måste ändra position minst 4 ggr på kommando för att momentet ska kunna godkännas.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, är maxbetyget 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag.

Om hunden behöver två kommandon för att göra ett positionsskifte är maxbetyget 8. Om hunden inte åtyder ett andra kommando för en position leder detta till att hunden missar denna position. Det första extrakommandot för en position ger 2 betygsenheters ned-

drag men för efterföljande kommandon blir det 1 betygshets neddrag. Det är möjligt att få betyg på momentet även om 3–4 positioner har intagits först efter ett extra kommando, om dessa extra kommandon åtlöds omedelbart och leder till distinkta positioner och momentet i övrigt är utmärkt utfört.

Moment 2.8

Hopp över hinder och apportering av metallföremål (Koeff 3)

Kommandon: ”Hopp”, ”apport” och ”loss” (”fot”)

Utförande: Föraren placerar sig framför ett hinder på 2–4 meters avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren lämnar över en metallapport till föraren. På tävlingsledarens instruktion kastar föraren apportbocken över hindret. På tävlingsledarens tillsägelse kommenderar föraren hunden att hoppa över hindret, apportera föremålet och hoppa tillbaka. Kommandot ”apport” får inte ges senare än när hunden påbörjar hoppet.

Bedömning: Momentet börjar i utgångsposition och slutar i utgångsposition när hunden har avlämnat föremålet och tävlingsledaren meddelat ”momentet slut”. Om hunden för ett ögonblick måste leta efter apportbocken och arbetar aktivt, ska det inte medföra betygsneddrag. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret eller om den inte hoppar både fram och tillbaka, underkänns momentet. Om hindret välter underkänns momentet. Om hunden tjuvstartar innan kommandot ger det 2–4 betygsheters neddrag. Ett andra ”apport” eller ”hopp” kommando ger 2 betygsheters neddrag. Om hunden tjuvstartar när apportbocken kastas underkänns momentet.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.9

Platsliggning i grupp i 2 minuter. Förare inom synhåll (Koeff 2)

Kommandon: ”ligg”, ”stanna kvar”, ”sitt”

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 5 meters mellanrum med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar ”momentet börjar”. Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och alla hundar har intagit utgångsposition och tävlingsledaren kommenderar ”momentet slut”.

Nedläggningskommandot från utgångsposition utförs en och en. Hundarna ska kommenderas att lägga sig från vänster till höger och att sätta sig upp från höger till vänster så att den som först lägger sig ner är den som sist sätter sig upp. Tävlingsledaren instruerar när förarna ska ge sitt kommando.

Förarna lämnar sina hundar och går ca 15 meter, stannar och vänder sig mot hundarna. Hundarna förblir liggande och utsätts för störningar, t.ex. en person som går mellan hundarna. När två minuter har passerat instrueras förarna att gå tillbaka mot hundarna, passera sin hund på ca 0,5 meters avstånd, och stanna ca 3 meter bakom sin hund.

Därefter instrueras förarna att gå fram och ställa sig bredvid sina hundar och, en i taget, kommendera sin hund till utgångsposition.

Förarna bör påminnas om att inte ge för högljudda kommandon. Detta kan påverka andra hundar och kommer att resultera i kraftigt betygsneddrag. Det bör vara minst 3 hundar i gruppen men inte fler än 4, se även punkt 18 under ”Särskilda regler för lydnadstävling”.

Bedömning: Hund som inte vill ligga (två kommandon), står, eller sitter när förarna intagit sina positioner på avstånd från hundarna, eller kryper mer än sin egen kroppslängd, eller ligger på rygg, underkänns i momentet. Om hunden sitter eller står när tvåminuters-perioden är över men när förarna redan ställt upp på en linje bakom hundarna är maxbetyget 5. Om hunden dessutom rör sig/förflyttar sig, underkänns momentet.

Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hunden skäller 1–2 ggr ger det 1–2 betygsenheters neddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i eller utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för kraftig störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom för den som orsakade störningen.

Om hunden agerar (lägger sig eller sätter sig) före förarens kommando (till exempel när föraren bredvid ger ”ligg”- eller ”sitt”-kommando) är maxbetyget 8.

Om hunden har agerat för tidigt (nedläggande eller uppsättande) ska den förbli i den positionen (liggandes eller sittandes). Om den kommenderas att sitta upp för att sedan beordras till liggande igen i början av momentet så underkänns momentet. Om hunden självständigt sätter sig upp och sedan lägger sig igen är maxbetyget 5.

Om hunden ligger på sidan eller inte sätter sig upp på första kommandot är maxbetyget 7.

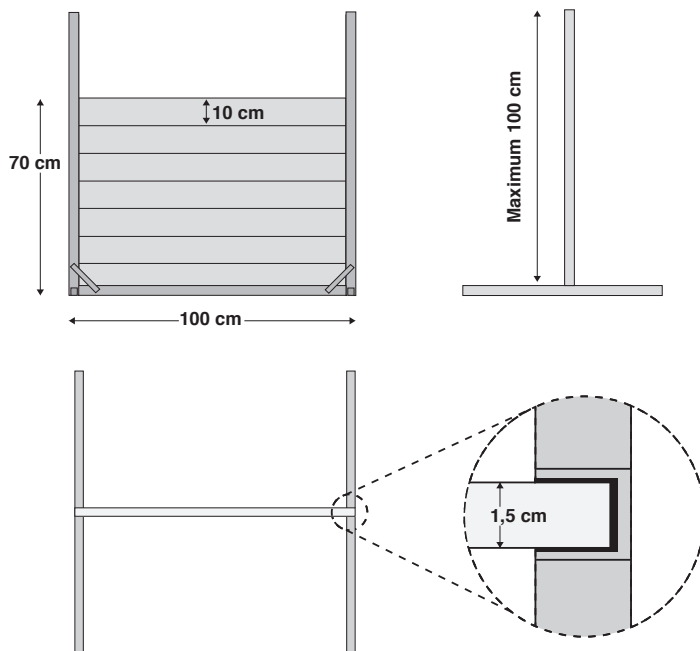
Moment 2.10 Helhetsintryck (Koeff 2)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommandon grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, visa ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och god sportsmananda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment men stannar i ringen underkänns momentet ”Helhetsintryck”. Om hunden utträttar naturbehov i ringen, diskvalificeras den.

Hinder

Täckt hopp hinder för moment 9 i klass 1 & 2 och moment 8 i klass 3. Maxhöjden är 50 cm för klass 1 och 70 cm för klass 2 & 3. Hinderstolparna bör vara ca 1 m höga. Hinderfötterna ska vara konstruerade så att hindret står stabilt, minst 50–70 cm långa beroende på designen på hindret. Bredden är 100 cm.

Svenska Brukshundklubben
Box 4, 123 21 Farsta

Besöksadress: Fryksdalsbacken 20, Farsta
Telefon växel: 08 – 505 875 00, Fax: 08 – 505 875 99

Hemsida: www.brukshundklubben.se
E-post: info@brukshundklubben.se

Svenska Kennelklubben
163 85 Spånga

Besöksadress: Rinkebysvängen 70, Spånga
Telefon växel: 08 – 795 30 00 , Fax: 08 – 795 30 40

Hemsida: www.skkl.se
E-post: info@skkl.se